

СТАНОВИЩЕ

по конкурса за доцент за нуждите на Секция за праистория (НАИМ-БАН)
от доц. д-р Мария Рангелова Гюрова,
Секция за праистория, НАИМ-БАН

В конкурса, обявен в ДВ, бр. 83 от 25.10.2011, участва само един кандидат – гл.ас. д-р Крум Ернстов Бъчваров от Секция за праистория, НАИМ-БАН.

Кандидатът отговаря на формалните изисквания на ЗРАСРБ и произтичащите правилници за участие в процедура за заемане на академичната длъжност доцент.

Кандидатът е представил на вниманието на НЖ необходимите документи като списъкът на публикациите е коректно диференциран съобразно собствените му виждания. Към този списък имам 2 бележки: включени са 4 статии и 1 рецензия излезели преди повишаването на К. Бъчваров в н.с. I ст. (по стария закон) на 22.XII.2005 (решение на НС на НАИМ, протокол 18), откогато той би следвало да се счита за главен асистент. Втората ми бележка е по критериите за обособяване на студии като смятам, че, от посочените 4, само 2 (№№ 1 и 3 по реда на представянето им) биха могли да се възприемат като обем и принос за студии. За съжаление, те са напълно идентични като съдържание, за което ще стане дума по-късно. Авторът е предоставил за четене общо 18 статии (вкл. студиите) и две рецензии. От тях по силата на моя коректен прочит на Закона, аз съм елиминирала 4 статии и 1 рецензия, публикувани преди датата посочена по-горе.

Крум Бъчваров получава оптималното базово и специализирано образование, за да развие напълно капацитета и потенциала си на учен-археолог в областта на праисторията. Интересът му към погребалните практики в цялото им разнообразие и богатата семантична натовареност са обект на дълготраен и задълбочен интерес, който намира израз в дисертационния му труд. Публикуваната му дисертация и до днес остава най-обобщеното съчинение по темата за епохата на неолита. Неслучайно тя е и най-цитираното му съчинение (с 45 от общо 148 позиции в списъка на цитиране). За да бъде изчерпан въпросът за цитирането, трудовете, с които К. Бъчваров кандидатства в конкурса са представени с 24 цитирания (вкл. 5^{те} цитирания на редактираната от него книга в ВАР).

Кандидатът проявява активност в изяви на научни форуми в страната и чужбина, участва в научни проекти и сам инициира интересни такива. Освен на чисто изследователската си дейност, К. Бъчваров, като хоноруван преподавател, посвещава време и енергия за обучение на студенти по праистория.

Наблюденията ми върху научната ми работа като цяло ми позволяват да го окачествя като учен с подчертана разпознаваемост сред колегията, дължаща се на системен и задълбочен подход в решаването на научни проблеми, както и на

перспективната му визия за развитието на дисциплината. Тези съждения са обусловени от общите ми констатации върху работата му, сега пристъпвам по същество към обсъждане на трудовете му, които по смисъла на Закона понасят основната тежест в преценката на НЖ за заемането на съответната академична длъжност (в случая - доцент).

Прочитът на резюметата (направени от самия автор) представят продукцията му като внушителна серия от разнообразни и задълбочени публикации, третиращи различни проблеми, или най-малкото – различни аспекти в контекстуалната рамка на даден научен проблем. Всъщност авторът много умело и целенасочено акцентира в резюметата си на отделни акценти от статиите си, създавайки погрешното впечатление за тяхната различност и неповторимост. Не мога да скрия разочарованието ми от конкретното и внимателно вчитане в предлаганите публикации. Този прочит разкри една неприемлива и натрапчива повтораемост на текстовете на поне 7 от публикациите на кандидата и то на тези, свързани с основния му изследователски проблем/проект – погребването в съдове. Какво имам предвид?¹: пълна идентичност по съдържание на “студии” с №№ 1 и 3; на статии с №№ 2, 10 и 12; както и на тези с №№ 5 и 6. Няма да се задълбочавам в каментари по въпроса аз се произнесох за репетитивността в продукцията на К. Бъчваров още на обсъждането при избора му за н.с. I ст. Промяната и търсенето на атрактивност в подбора на заглавие, както и буквалният превод на един материал на друг език, го прави безспорно достъпен за по-широка читателска аудитория. В този смисъл подобна научна тактика е донякъде разбираема и приемлива. НО ... първо: с това статиите не стават отново, или двойно по-приносни, те просто се дублират; второ: предоставянето за четене от НЖ на дублирани и триплирани материали, при това с ясно артикулирана заявка за сериозен принос, окачествявам като обидно по отношение на НЖ.

Бих могла да изложа достатъчно и сериозни несъгласия с (хипо)тезите и „интерпретативната рамка” (както кандидатът често се изразява), очертани в контекста на проблема за произхода и последващото динамично разпространение на традицията на ритуалното погребване в съдове, но ще се огранича да спомена, че няма никаква убедителна и обобщаваща (таблична) информация, която да представя броя, културно-определящите характеристики и точния хронологически контекст на регистрираните около стотина подобни археологически свидетелства. В заключение към тази тема: въпреки важността на проблема и подчертаният интерес и сърцатост, с които авторът подхожда към нея, представените публикации са далеч от изискването за „равностойност” на една монография.

От другите проекти, открояващи се сред научните занимания на кандидата, си струва да се отбележат трите паралелни проекта за биоархеологическо, стабилноизотопно и радиовъглеродно датирание (проведени 2008-2010 в сътрудничество с Университета в Единбург). На този етап те се свеждат до две публикации (отново идентични, публикувани миналата година съответно на

¹ Поради липса на номера на трудовете се позовавам на моя номерация, започваща след параграфа студии до края на изброените статии

английски и немски език - №№ 5 и 6), разкриващи практиката на непълнота на детските скелети и допълнително съчетаване на артикулирани и дезартикулирани части от тялото. Замисълът на проектите е похвален и понеже те очевидно не са финализирани, си позволявам да се надявам, че ще видим резултатите им в отделни, различни и стойностни публикации. Проектът Провадия-Солницага засега е маргинално представен в творчеството на К. Бъчваров като изключим доста патетичното кратко есе (статия - № 7), отразяващо опита на автора да борави със стилистиката на авангардния сред хуманитаристите Р. Bourdieu.

Обектът Харманли, самостоятелно проучен от К. Бъчваров, е представен с колективна публикация, представляваща добросъвестно публикуване на археологическите находки от селището, както и с един преекспониран опит за третиране на леопардов орнамент от 1 фрагментирана фигурка като изява на десетвековна „памет“, свързваща прародината Анатолия с неолитното население по нашите земи.

В заключение трябва да изтъкна две важни обстоятелства:

- вярвам, че настоящата работа на кандидата по подготовка на обширна публикация върху проблема с култовите ями от проучения от него обект Сърнево, ще ни предостави достатъчно убедителни свидетелства за потенциала му като специалист с широка визия и убедителност в аргументацията на лансираните от него тези и концепции;

- вменената ми допълнителна административна отговорност за адекватен прочит и стриктно спазване на Закона (и нормативните му актове) в реализирането на научната политика на НАИМ, ме натовават с допълнителното бреме да не си позволявам решения, които могат да добият нежелан и негативен ефект на рецидиви.

Във връзка с всичко казано по-горе, обективно отчитам непокриване на основното изискване на ЗРАСРБ за придобиване на академична длъжност доцент и не мога да препоръчам такъв избор на този етап. Отчитайки качествата на К. Бъчваров, бих предложила ново стартиране на процедурата, при наличие на монографичен труд или повече публикации. Решението ми е напълно самостоятелно и осъзнато, независимо от това какво ще реши уважаемото Научно жури.

5.03.2012

Подпис:

Доц. д-р Мария Гюрова

